

DOI: 10.18523/2519-4739.2025.10.1.146-152

УДК 338.49-027.541:355.01(470:477)

Мірошниченко В. В.

<https://orcid.org/0000-0002-2870-7513>

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ В РІВНЯХ УШКОДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Статтю присвячено висвітленню регіональних відмінностей у рівнях ушкодження інфраструктури України внаслідок російської збройної агресії. Поглиблено теоретичні засади районування в зазначених умовах, зокрема, конкретизовано критерії його проведення. Детально проаналізовано обсяги завданих інфраструктурі України збитків загалом за регіонами та за окремими типами майна соціального і продуктивного секторів, а також енергетиці, житлово-комунальному господарству, транспорту. Для обґрунтування галузевих і територіальних аспектів відбудови зруйнованих унаслідок повномасштабної збройної агресії РФ об'єктів інфраструктури запропоновано враховувати по кожній конкретній території на час ухвалення рішень передумови, що впливають на темпи виконання робіт з ліквідації наслідків агресії та на підвищення ефективності реалізації проєктів, а також безпечність їх функціонування в майбутньому у разі проведення воєнних операцій. Запропоновано врахувати такі передумови, як якісне обґрунтування проєктів, можливі терміни розмінування територій (особливо сільськогосподарських угідь), рівень забезпечення населення продуктами харчування за науково обґрунтованими нормами, стан транспортних систем та вартість їхньої відбудови й розвитку до потрібного для виконання прогнозованих функцій рівня.

Проведений аналіз обсягів збитків найбільш вартісних видів інфраструктури внаслідок широко-масштабного вторгнення РФ, тривалості окупації регіонів та передумов подолання наслідків агресії, а також безпечності умов відбудови дав змогу виокремити 5 макро- та 14 мезорегіонів. Наведено приклади тих із них, де за умов воєнних дій безпечніше здійснювати відбудову, пріоритетними напрямками якої визначено житловий фонд, комунальне господарство, енергетику, заклади охорони здоров'я та освіти, транспортну інфраструктуру.

Ключові слова: районування, макро- і мезорегіони, інфраструктура, руйнація, збитки, відбудова, ефективність.

JEL classification: H54, O18

Вступ і постановка проблеми. Значна руйнація внаслідок повномасштабної агресії РФ об'єктів соціальної сфери, продуктивного сектору, енергетики і житлово-комунального господарства, особливо в регіонах безпосередніх воєнних дій та на прилеглих до них територіях, та необхідність відновлення їх функціонування зумовлюють доцільність розроблення проєктів щодо їхньої відбудови. Тому актуальним є проведення районування території України, щоб визначити пріоритетність регіонів у їх відбудові після руйнації об'єктів інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення воєнного впливу на функціонування та відбудову господарства регіонів України є новим напрямом у сучасній економічній науці, що почав формуватися після збройної агресії РФ. Значний обсяг роботи з визначення та узагальнення інформації проводять територіальні органи управління, відповідні міністерства та Київська школа економіки (КШЕ), що формують і видають інформаційні та аналітичні бюлетені, різноманітні звіти, пресрелізи. Також для оцінювання наслідків агресії РФ створюють

спеціальні міжнародні інституції (наприклад, Міжнародний реєстр збитків від воєнних дій, Міжнародна комісія для оцінювання збитків від підриву греблі Каховської ГЕС), що надає отриманій інформації міжнародного статусу. Окремі питання цієї тематики розглянуто в працях Г. Жекало, Л. Кучера, Л. Лондара, С. Іванова, К. Кохні, Є. Райнерта, М. Копитка.

Невирішені частини проблеми. Більшість сучасних економічних досліджень спрямована на визначення обсягів збитків в окремих видах інфраструктури та вивчення фінансових можливостей їх відбудови в галузевому розрізі, а в окремих випадках розробляють програми і проекти розміщення зруйнованих об'єктів. Але, оскільки збройна агресія РФ триває, актуальним є визначення регіонів, що мають безпечніші умови для відбудови зруйнованих і пошкоджених об'єктів інфраструктури й успішного функціонування. Значною мірою вирішенню цих питань сприятиме районування території України для відбудови зруйнованої внаслідок повномасштабної агресії РФ інфраструктури у воєнний та післявоєнний періоди. Нині першочергове значення має поглиблення критеріїв районування, визначення передумов, що сприятимуть процесам відбудови, а також дослідження стану інфраструктури областей України.

Мета і завдання статті. Метою дослідження є розкриття особливостей районування території України для відбудови зруйнованої внаслідок агресії РФ інфраструктури за нинішніх умов.

Основними завданнями статті є висвітлення обсягів втрат інфраструктури внаслідок російської агресії станом на листопад 2024 р. за найбільш вартісними її видами та областями; розкриття найважливіших передумов відбудови зруйнованої в результаті воєнних дій інфраструктури; виокремлення на території України господарських макро- та мезорегіонів.

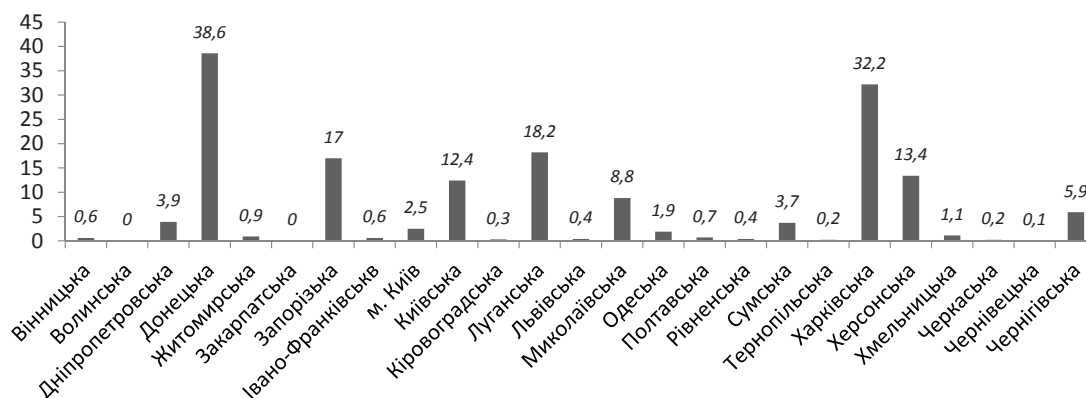
Основні результати дослідження. Значні масштаби руйнації господарства України внаслідок

повномасштабного російського вторгнення зумовлюють необхідність обґрунтування проєктів щодо подолання наслідків воєнної агресії, зокрема відновлення поряд із закладами та підприємствами соціального та продуктивного секторів транспортної інфраструктури, енергетики та житлово-комунального господарства. Важливе значення у вирішенні цих завдань має районування території України для відбудови зруйнованих і пошкоджених об'єктів, що зумовлено великою регіональною різницею впливу воєнного чинника на сферу життєдіяльності нашої країни (Мірошниченко & Тьорло, 2024).

У цьому контексті основними критеріями визначення регіонів на макрорівні доцільно вважати обсяги завданих війною збитків інфраструктурі, транспортним системам та матеріальним запасам; тривалість окупації тимчасово захоплених ворогом територій; а у разі тривання війни – інтенсивність бойових дій та їхній негативний вплив на функціонування господарства і життєзабезпечення населення території, а також пов'язаних із цим можливостей безпечної відбудови пошкоджених об'єктів. Якщо умови в адміністративно-територіальних одиницях не відповідають одному із вказаних критеріїв, це є підставою для зарахування їх до категорії мезорегіонів.

За період з початку вторгнення РФ по листопад 2024 р. загальний обсяг прямих втрат інфраструктури, визначений згідно з методологією Світового банку, оцінено в 169,8 млрд дол. США (КШЕ, 2025). Найбільша частка збитків припадає на житлові будівлі (35,3 %) і транспортну інфраструктуру (22,7 %). Питома вага втрат сектору енергетики становить 8,6 %; активів промисловості, будівництва та послуг – 8,4 %, агропромислового комплексу (АПК) – 6,1 %, освіти – 4,3 %. Сумарна частка збитків решти типів майна становить 14,6 %.

Обсяг прямих втрат інфраструктури за областями України наведено на рисунку.

Рисунк. Загальний обсяг прямих втрат інфраструктури за областями України, млрд дол. США
Джерело: побудовано за даними (КШЕ, 2025)

Найвищі показники втрат усієї інфраструктури були в Донецькій (22,7 % від підсумку по країні) та Харківській (19,0 %) областях, у Луганській і Запорізькій – понад 10 %, у Херсонській та Київській – понад 7 %, у Миколаївській, Дніпропетровській та Одеській – від 1,1 до 5,2 %, у 13 центральних і західних регіонах не перевищували 0,6 %, а в Закарпатській та Волинській областях збитків за цей період не зафіксовано. Отже, найбільші збитки від руйнації всієї інфраструктури зафіксовано у східних та південно-східних областях, що мають кордон з агресором або ж виходять до моря.

Втрати житлового фонду на листопад 2024 р. становили 60 млрд дол. США, а площа пошкоджених і зруйнованих об'єктів – 90 млн кв. м (5 % її загального обсягу в Україні). Найбільші руйнування житлового фонду зафіксовано в Донецькій, Харківській, Київській, Запорізькій, Луганській, Чернігівській та Миколаївській областях. У результаті агресії РФ було також зруйновано та пошкоджено 883 адміністративних будівлі (збитки становлять 0,8 млрд дол. США).

Від початку агресії РФ зазнали uszkodження чи були зруйновані 1554 заклади охорони здоров'я, з яких 515 – лікарні, 465 – амбулаторії. Збитки цієї галузі становлять 4,3 млрд дол. США. Близько 50 % цих збитків припало на Харківську, Донецьку та Миколаївську області. За вказаний період було пошкоджено та зруйновано 3977 закладів освіти, зокрема 2039 шкільних і 1221 дошкільний об'єкт. Збитки від uszkodження освітніх закладів оцінено в 7,3 млрд дол. США (найбільше – у Донецькій, Харківській, Запорізькій, Дніпропетровській, Херсонській та Миколаївській областях). Зауважимо, що об'єкти цієї галузі зазнали також руйнування в областях, на території яких бойових дій не було.

Внаслідок російської агресії значних uszkodжень зазнала інфраструктура сфери культури, спорту та туризму України, прямі збитки якої оцінено (без урахування їхніх експонатів) у 4,0 млрд дол. США. Зокрема, задокументовано руйнацію та пошкодження 3921 об'єкта культури, 399 релігійних установ, 343 спортивних споруд, 164 об'єктів туризму. Переважна більшість вказаних установ розташована в м. Києві та на території 13 областей сходу та півдня України. Прямі збитки від пошкоджень, завданих об'єктам соціальної інфраструктури, що перебувають у підпорядкуванні Міністерства соціальної політики України, становлять 0,2 млрд дол. США (КШЕ, 2025).

Обсяг загальних прямих збитків, завданих промисловості, галузі будівництва та послуг у результаті агресії РФ, становить 14,4 млрд дол.

США. На Донецьку область припадає майже половина цього обсягу. Значні втрати також мають Харківська, Київська та Луганська області. Найбільших збитків зазнали підприємства металургійної промисловості, машинобудування та нафтопереробки. За період від початку воєнних дій РФ було зруйновано 348 державних та 92 великих і середніх приватних підприємства.

Загальна вартість прямих втрат роздрібною торгівлі з початку повномасштабного вторгнення, крім uszkodжених об'єктів фізичних осіб – підприємців, становить 2,81 млрд дол. США. У результаті агресії РФ значні uszkodження отримали 2,9 тис. торговельних об'єктів роздрібною торгівлі – спеціалізовані магазини, аптеки, автозаправні станції майже у всіх регіонах України.

Прямі збитки АПК унаслідок агресії РФ становлять: від руйнування та пошкодження аграрної техніки – 5,8 млрд дол. США, зерносовищ – 1,8 млрд дол. США, знищення та викрадення вирощеної сільськогосподарської продукції – 1,9 млрд дол. США. Крім того, зафіксовано втрати через пошкодження багаторічних насаджень (0,4 млрд дол. США), загибель сільськогосподарських тварин та збитки бджільництва (разом 0,23 млрд дол. США). До речі, продукція бджільництва України займає вагомe місце на світовому ринку. Збитки, завдані земельним ресурсам через воєнні дії, становлять 27,5 млрд дол. США через їх засмічення і 0,4 млрд дол. США через забруднення (ТОП ЛІД, 2024).

Великої шкоди внаслідок бойових дій завдано лісовому фонду України. Площа лісових пожеж у результаті воєнного впливу, за даними Zoі Environment Network, становить 298 тис. га, а вартість втрат деревини від цього – 4,5 млрд дол. США (КШЕ, 2024).

Прямі збитки фінансового сектору внаслідок агресії РФ становлять 44 млн дол. США. Крім того, втрати банкнот через пограбування і захоплення відділень фінустанов агресором – 470 млн грн, а близько 60 млн грн банкнот банки знищили і вивезли для обміну (КШЕ, 2025).

Загальні прямі втрати транспортної інфраструктури з часу повномасштабного збройного вторгнення РФ становлять 38,5 млрд дол. США. Найбільших руйнувань зазнала дорожня інфраструктура. Втрати від руйнування і пошкодження автомобільних доріг сягають 28,3 млрд дол. США, а мостів та мостових переходів – 26 млрд дол. США. Прямі збитки залізничної інфраструктури фахівці оцінюють у 4,3 млрд дол. США. Найбільша частка прямих втрат залізничної інфраструктури зафіксована в Донецькій (36 % загального в країні обсягу), Запорізькій

(23 %), Харківській (15 %), Херсонській (10 %) та Луганській (9 %) областях.

Прямі втрати авіаційної галузі, до якої належать аеродроми, авіаційна техніка та аеропорти, становлять понад 2,0 млрд дол. США. Після повномасштабного вторгнення війська РФ пошкодили 19 аеродромів (без урахування військових). Обсяги прямих збитків, завданих портовій інфраструктурі та дотичним до неї об'єктам, оцінюють у 0,85 млрд дол. США.

Прямі збитки від зруйнованого транспорту комунальних підприємств та приватних перевізників, завдані в результаті агресії РФ, становлять 0,83 млрд дол. США, а прямі втрати пошкодженого приватного легкового транспорту – 2,2 млрд дол. США. Найбільших збитків комунальному транспорту завдано в Луганській (знищено понад 70 % його довоєнної кількості) і Донецькій (близько 60 %) областях та в м. Харкові. У цих же регіонах втрачено найбільше приватних легкових автомобілів.

Завдані українській енергетиці прямі збитки через російську агресію на листопад 2024 р. становлять 14,6 млрд дол. США. Найбільших ушкоджень в енергетиці зазнала інфраструктура з виробництва (9,0 млрд дол. США) та передачі (2,2 млрд дол. США) електроенергії. За час повномасштабної агресії були уражені всі розташовані на підконтрольній Україні території теплові електростанції (ТЕС) та гідроелектростанції (ГЕС) і 20 теплоелектроцентралей (ТЕЦ). Поточні прямі збитки теплової генерації становлять: ТЕС – 3,8 млрд дол. США, ТЕЦ – 1,6 млрд дол. США; ГЕС і ГАЕС – 2,5 млрд дол. США (КШЕ, 2025). Також варто виокремити руйнацію 6 червня 2023 р. Каховської ГЕС, у результаті чого Україна не тільки втратила значну частку потужностей з гідрогенерації, але й можливість зрошення аграрних угідь півдня України. Оскільки найбільша в Європі Запорізька АЕС окупована військами РФ, ситуація з ядерною безпекою в Україні та на значній території Європи є загрозливою.

Щодо відновлюваних джерел електроенергії (ВДЕ), то, за даними Energy Charter Secretariat, майже 80 % потужностей вітрогенерації перебуває на окупованій території, а частина пошкоджена обстрілами; 13 % сонячної генерації також розміщено на окупованих територіях, а 8 % пошкоджено чи знищено; 2 % потужностей біоенергетики також під окупацією, а ще 1,3 % пошкоджено або знищено. Сумарні прямі втрати виробників електроенергії з ВДЕ, що не враховують потужностей генерації великих ГЕС та ГАЕС, за попередніми оцінками, становлять 281 млн дол. США (КШЕ, 2025). Оскільки пріоритетним

напрямом генерації електроенергії в наш час є нарощування потужностей ВДЕ, потрібно збільшити темпи їх зростання та обґрунтувати пункти розміщення (Мірошниченко, 2024).

Прямі збитки від руйнації об'єктів зберігання палива становлять 266 млн дол. США. Зокрема, повністю зруйновано чи пошкоджено 32 нафтобази, а також втрачено пальне, що було в них на зберіганні. Обстріли таких нафтопереробних заводів, як Шебелинський та Кременчуцький, спричинили прямі втрати на рівні 2,1 млрд дол. США.

Внаслідок інтенсивних бойових дій прямі втрати з транспортування і розподілу газу, а також руйнації об'єктів теплопостачання (за виключенням ТЕЦ) сягають із кожного з названих видів майже 1 млрд дол. США. Було також пошкоджено чи зруйновано 925 котелень (найбільше в Харківській, Донецькій, Київській, Чернігівській та Миколаївській областях), 214 централізованих теплових пунктів та повністю виведено з ладу близько 354 погонних кілометрів теплових мереж.

Прямі збитки від руйнації об'єктів водопостачання і водовідведення становлять 3,5 млрд дол. США. З початку повномасштабної інтервенції в нашій країні було зруйновано понад 1947 км водопровідних і майже 583 км каналізаційних мереж, пошкоджено 73 і зруйновано 109 водопровідних насосних станцій, а також відповідно 21 і 12 полігонів для захоронення побутових відходів та спричинено велику кількість інших руйнувань об'єктів ЖКГ. Ці дії РФ є прямим порушенням положень Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, адже ЖКГ, як і житловий фонд країни, не мають безпосереднього стосунку до військових об'єктів.

Важливе значення в подоланні наслідків агресії РФ має врахування передумов, що сприяли б пришвидшенню цього процесу та підвищенню його ефективності. Мова йде про якісне обґрунтування проєктів відбудови на основі комплексного використання наявних в областях можливостей та закордонного досвіду, зокрема щодо раціонального природокористування, а також забезпечення населення продуктами харчування за науково обґрунтованими нормами, що значною мірою залежить від термінів розмінування аграрних угідь та підвищення їхньої родючості. Надзвичайно важливе значення в реалізації вказаних завдань має розширене відтворення функціонування транспортних систем усіх видів, передовсім їхніх лінійних (автомобільних і залізничних магістралей) та вузлових (вокзалів, портів,

складів) елементів. Це сприятиме не тільки забезпеченню транспортних зв'язків населення, але й своєчасній доставці матеріалів та обладнання до будівельних майданчиків, а також забезпеченню логістичних потреб ЗСУ.

На підставі аналізу обсягів збитків від руйнації та пошкодження різних видів інфраструктури внаслідок агресії РФ, а також врахування тривалості окупації регіонів та наявних у них передумов подолання воєнних наслідків, зокрема безпечності умов відтворення заподіяної війною шкоди, можна виділити такі макрорегіони:

1) *північно-східний*, у якому виокремлено північний (охоплює Житомирську, Київську та Чернігівську області) та східний (Харківська і Сумська області) мезорегіони;

2) *південно-східний*, у якому виокремлено східний (Луганська і Донецька області), південний (охоплює окуповані станом на квітень 2025 р. частини Запорізької та Херсонської областей) та кримський мезорегіони;

3) *південно-західний*, у якому виокремлено західний (Одеська і Миколаївська області) та східний (займає звільнену від окупації лівобережну частину Херсонщини) мезорегіони;

4) *центральний*, у якому виокремлено східний (охоплює Полтавську, Дніпропетровську, неокуповану частину Запорізької та Кіровоградську і Черкаську області) та подільський (Вінницька і Хмельницька області) мезорегіони;

5) *західний*, у якому виокремлено поліський (Волинь і Рівненщина), прикарпатський (Львівська та Івано-Франківська області), закарпатський та придністровський (Тернопільська і Чернівецька області) мезорегіони.

Висновки та пропозиції щодо подальших досліджень. Агресія РФ призвела до великих руйнувань усіх видів інфраструктури нашої країни. У різних регіонах ступінь цих руйнувань неоднаковий. Відбудова потребує значних капіталовкладень, проте одночасно на всій

ушкодженій території її здійснювати неможливо, а розпочинати потрібно вже зараз. Відповідь на питання, де це доцільно робити, значною мірою дає районування території України.

Проведений аналіз критеріїв районування дав змогу виокремити на території України 5 макро- і 14 мезорегіонів. У разі продовження воєнних дій безпечнішими можна вважати території закарпатського та придністровського мезорегіонів, що належать до західного макрорегіону, а також переважну частину площі подільського мезорегіону (центральний макрорегіон). У галузевому аспекті пріоритетними напрямками відбудови у воєнний та повоєнний періоди є житловий фонд, комунальне господарство, енергетика, заклади охорони здоров'я та освіти і транспортна інфраструктура. Слід зазначити, що поряд із важливим значенням транспорту для відбудови та суспільного розвитку є позитивний досвід використання автомагістралей як злітно-посадкових смуг для військової авіації, а тому їхня якість та напрями розміщення окремих відрізків повинні повною мірою відповідати таким потребам. З огляду на це поряд із дослідженням проблем розвитку всіх видів транспортних систем актуальним є врахування можливостей і розроблення проєктів використання автомагістралей для потреб військової авіації.

Важливе значення має подальше дослідження регіональних особливостей ушкодження внаслідок повномасштабного вторгнення РФ компонентів природного середовища та перспективних напрямів поєднання процесів їх відновлення з відбудовою зруйнованої інфраструктури. Цьому сприятиме цифровізація аналізу. Особливо актуально це у разі розміщення потужностей нових підприємств, спеціалізація і функціонування яких мають сприяти досягненню комплексності виробництва та ефективного використанню довкілля, а не завдавати йому шкоди.

Список літератури

- КШЕ. (2024). *Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року*. https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
- КШЕ. (2025). *Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на листопад 2024 року*. https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf
- Мірошніченко, В. (2024). Проблеми та основні напрями збільшення обсягів генерації електроенергії в Україні за умов інтенсивних військових дій РФ та у післявоєнний період. У *Інноваційні ідеї в економічній науці: пошуки вирішення сучасних проблем: матеріали науково-практичної конференції* (с. 92–94). НаУКМА. <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/33149>
- Мірошніченко, В., & Тьорло, В. (2024). Вплив воєнного чинника на стан інфраструктури та природного середовища регіонів України після російської агресії. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*, 9(1), 66–71. <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2024.9.1.66-71>
- ТОП ЛІД. (2024). *Російсько-українська війна: вплив на довкілля*. <https://www.topleadprojects.com/war-in-ua-environmental-impact-ukr>

References

- KSE. (2024). *Report on direct damage to infrastructure from destruction as a result of Russia's military aggression against Ukraine as of the beginning of 2024*. https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf [in Ukrainian].
- KSE. (2025). *Report on direct damage to infrastructure from destruction as a result of Russia's military aggression against Ukraine as of November 2024*. https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf [in Ukrainian].
- Miroshnychenko, V. (2024). Problems and main directions of increasing electricity generation in Ukraine under conditions of intensive military operations of the Russian Federation and in the post-war period. In *Innovative ideas in economic science: searching for solutions to modern problems. Materials of the scientific and practical conference* (pp. 92–94). NaUKMA. <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/33149> [in Ukrainian].
- Miroshnychenko, V., & Tyorlo, V. (2024). The impact of the military factor on the condition of the infrastructure and natural environment of the regions of Ukraine after the Russian aggression. *Scientific Papers NaUKMA. Economics*, 9(1), 66–71. <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2024.9.1.66-71> [in Ukrainian].
- TOP LID. (2024). *The Russian-Ukrainian war: impact on the environment*. <https://www.topleadprojects.com/war-in-ua-environmental-impact-ukr> [in Ukrainian].

Viktoriia Miroshnychenko

REGIONAL DIFFERENCES IN THE LEVELS OF DAMAGE TO UKRAINE'S INFRASTRUCTURE DUE TO RUSSIAN AGGRESSION

Abstract

The article is devoted to highlighting the issue of economic zoning of the territory of Ukraine for the purposes of rebuilding the destroyed infrastructure in the war and post-war periods. The theoretical foundations of economic zoning in the specified conditions are deepened, in particular, the criteria for its implementation are specified. The volume of damage caused to the infrastructure of Ukraine as of November 2024 is analyzed in detail. In general by regions and by individual types of property of the social and productive sectors, as well as energy, housing and communal services, and transport. When substantiating the sectoral and territorial aspects of the reconstruction of infrastructure facilities destroyed as a result of the full-scale military aggression of the Russian Federation, it is proposed to take into account the prerequisites existing in each specific territory at the time of decision-making, which affect the pace of work on eliminating the consequences of aggression and increasing the efficiency of the implementation of the projects under consideration, as well as the safety of their operation in the future, including in cases of military operations. The article considers such important prerequisites as qualitative justification of projects, possible terms of demining of territories and agricultural lands of regions, the level of provision of the population with food products in a scientifically substantiated assortment, the state of transport systems and the cost of their reconstruction and development to the level required for the performance of the predicted functions. The analysis of the amount of damage to the most valuable types of infrastructure, caused by destruction and damage as a result of the large-scale military invasion of the Russian Federation, the duration of the period of occupation of the regions and the existing prerequisites for overcoming the consequences of aggression and the level of safety of the conditions for the reconstruction of the damage caused by the enemy during the continuation of the conflict was carried out, which allowed us to single out five macro- and 14 meso-regions. Examples of those are given in which, under conditions of military operations, it is safer to carry out reconstruction, the priority areas of which are housing, communal services, energy, health care and education institutions, and transport infrastructure. At the same time, the placement of new facilities should take into account the characteristics and state of the natural environment and not cause harm to it, and therefore, in the future, it is relevant to study the regional characteristics of damage to environmental components due to the aggression of the Russian Federation with the determination of the possibilities of combining the processes of their restoration with the reconstruction of the destroyed infrastructure.

Keywords: economic zoning, macro- and mesoregions, infrastructure, destruction, damage, reconstruction, efficiency.

Подано / Submitted: 31.05.2025

Схвалено до публікації / Accepted: 22.08.2025

Опубліковано / Published: 27.11.2025

Мірошніченко Вікторія Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Viktoriia Miroshnychenko – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
National University of Kyiv-Mohyla Academy

<https://orcid.org/0000-0002-2870-7513>

miroshnychenko@ukma.edu.ua

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)